

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 2.

SIBIIŪ, 15 FEBRUARIŪ 1894.

Anulŭ XXV.

APA DE BEUTŪ.

(Disertațiune de dlŭ Simeonŭ Stoica, destinată a se ceti în adunarea generală dela Năsëndŭ, dar din cauza timpului înaintatŭ remasă necetită).

Apa este unŭ corpŭ fluidŭ, care resultă din lucrarea comună a oceanelorŭ de apă cu atmosferă. Oceanele dau materia, și atmosfera o pregătesce.

Apa are unŭ mare rolŭ în joculŭ naturei. Ea ajutoră la formarea pământului și a materiilor lui. Întră în combinația tuturorŭ plantelorŭ și ființelorŭ vii de pre suprafața pământului.

Ea se găsește în calitate găzósă ca aburŭ, ca fluiditate care curge, și ca solidă în formă de gheață.

Fiind-că tótă apa câtă se află în natură, conține mai multe substanțe străine, ea nu este absolutŭ curată.

Ca atare din punctŭ de vedere chemic trebuie destilată. Destilarea nu este alta, decâtŭ fierberea și cuprinderea vaporilorŭ prin aparate destilătore.

Apa este compusă din oxigen și hydrogen, douē elemente gazóse, care se află în aerŭ și sunt fôrte necesare corpului omenescŭ.

Ea forméză mai multŭ de cât douē din trei părți din greutatea totală a corpului nostru. Se póte dice fără nici o greșelă, că într'unŭ omŭ cu greutate de 75 chilograme se cuprindŭ 52 chilograme de apă.

Apa, după-ce aŭ fostŭ beută, străbate în tóte organele, țeseturile și fluiditățile corpului. În ea se disolva substanțele

nutritóre ale viptualelor, și se facă posibile de a veni în curentul circular și a se împrăscia în toate părțile corpului.

Totă prin puterea ei se topescă materiile netrebuincióse și rămase în corp, cari apoi se eliminază ca sudori și aburi prin piele, ca gaz umed prin plumăni (acidă carbonic), ca urină prin rerunchi și ca baligă prin intestine.

În fiă-care și prin sudori și urină se perdă din corpul nostru câte 2—3 chilograme de apă.

Acéstă perdere o reparămă neîncetată, că în locul ei bemă alta prospătă, ori o luămă cu alimentele.

Apa vine din aeră ca negură, róua, plóia, brumă, zăpadă séu ca ghiată.

Apa din aer numai o parte se așeză și curge pe suprafața pământului. O parte dintr'ênsa ca aburi se înalță iară în atmosferă, ca să se pérdă în nuori.

O altă parte se străcură prin păturile pământului, ca de acolo se sbugnescă în formă de isvóre. Isvórele facă páraie și lacuri, páraiele fluvii, fluviile mării și mările oceane.

Róua și plóia întră neschimbate în pământă; ghiata, bruma și zăpada străbată numai după ce s'aú topitú de căldura atmosferică a sórelui.

Apa este beutura cea mai naturală și mai îndatinată.

Prin folosirea ei se restituie în cea mai mare parte perderea ocsigenului, a hydrogenului și a părților solide, pe care le perde corpul în funcția sa continuă.

Fără apă nici mâncările nu se potú pregăti.

Apa în natură nici cândă n'ó avemă fără alte materii. În ea se cuprindă anumite cantități de var, magnesie, sodiú, fier, acid carbonic, aeră atmosferic, diferite săruri și alte substanțe, parte minerale, parte organice.

Natura a dată omului mai multe specii de apă, din cari elú póte să-și alegă aceea, care este mai bună. Dispune și de mijlóce, prin care elú și-o peface, ca se nu-í strice sănătătii.

Este apă de isvor, de fântână, de văi sevă de riuri, de plôia și de lacuri.

Apa de isvor vine din pământ, cea de plôia de sus din nori, ce plutesc în atmosferă.

Apa din riuri și din lacuri se compune din apele de isvor mestecate cu de plôia.

Apa, după cum trece prin paturile deosebite ale pământului, spală și ia cu sine mai multe materii, parte sănătoase, parte stricătose omului și animalelor.

Materiile sănătoase sunt mineralele, iar cele stricătose sunt materiile organice putrede de plante și de animale.

După calitate apa este de două feluri: una *bună de beut* și alta *rea*.

Apa cea mai bună și mai potrivită este apa de isvor adecă de fântână.

Numai apa de isvor poate cuprinde în sine acele materii solide, care sunt de trebuință corpului.

Ea câștigă aceste materii de prin straturile și stâncile pământului, preste care s'au strecurat.

Pe cât stratul pământului va fi mai năsipos și mai petros, pe atâta va fi și apa mai bună, mai curată și mai sănătoasă.

Năsipul și petrele sunt o adevărată strecurătoare pentru apă. Printre aceste straturi se perd și rămân substanțele putrede, precum și microbii mai multor boli, cari infectează apa. Apa de isvor e cu mult mai gustosă și mai recortoare de cât cea din riuri sevă de plôia.

Asta din cauză că acidul carbonic, care-l dă gustul plăcut, e mai mult în apele de isvor decât în celelalte soiuri de apă. E mai recorosă, pentru-că și-a păstrat recela venind din o adâncime mai rece a pământului.

Apa din riuri încă ne priesce; dar fiind-că acidul carbonic și părțile solide dintr'ânsa nu se cuprind în cantitatea recerută, de și e bună la beut, totuși nu e așa de gustosă ca cea din isvor.

Prin curgerea ei continuă o parte din acidul carbonic evaporază, și multe din substanțele solide se așază pe fondul alviei.

Apa de plóia, de ghiață, de zăpadă nu conține nici acid carbonic, nici sărurile folositoare ca cea din isvor, ci numai urme de amoniac, de care organismul nu are trebuință.

Tocmai pentru aceea apa de plóia nu e corespunzătoare de beut, cu atâta va fi însă mai potrivită pentru fiert și spelat.

Fia apa de plóia, de isvor, de fântână seú de riu, decă mineralele dintr'ensă sunt așa de puține încât nu-i schimbă gustul, se numesc apă dulce seú môle.

Apele, care au gust mai acriú, seú mai aspru, se numesc ape acre, gázose seú minerale.

Unele dintre acestea, care conțin mult acid carbonic, după-ce au fost beute, fumează pe nas, d. e. cum este apa Sângeorgiului român.

Ape *minerale* se numesc acelea, cari au luat în ele o cantitate însemnată din mineralele suterane, așa încât i-au schimbat gustul ei dulciú. Astfel de ape sunt foarte multe la număr, și ele cuprind mai multe substanțe minerale decât apa de rând seú apa dulce. Apele acestea sunt bogate în diferite minerale, și conform cu cantitatea mineralelor se numesc: ape sărate, puciose, văróse, feróse, arseniciose, ioduróse și așa mai departe.

Isvórele cu ape minerale sunt reci seú calde, așa după cum apa lor isvoresce din păturile mai deasupra ori mai adânci ale pământului.

Ele se folosesc atât pentru beut, cât și de scaldat pentru vindecarea diferitelor bóle interne seú esterne.

Apele minerale isvoresc reci ori calde. Isvórele reci se trag din straturile mai superfiliare, ear cele calde din interiorul mai profund al pământului, unde acesta încă își are căldura sa proprie. Dintre toate apele, câte ni le a dat

natura, aceea este mai bună de beutǔ, care e limpede, fără mirosǔ și fără nici unǔ gustǔ deosebitǔ.

Totdeauna, de câte ori o folosimǔ, apa se fie próspectǔ și destulǔ de rece. Se nu aibǔ într'ênsa materiǔ organice putrede, nici de plante nici de animale, pentru cǔ în aceste materiǔ se cuprindǔ o mulțime de microbi, adecǔ nisce ființe mici (înfusorii), cari ne aducǔ mai multe bóle.

Eatǔ pentru-ce nu e bine ca se fiǔ pe lângǔ fântǔni și isvóre gunoiǔ, baligǔ, putrejunǔ și alte necurǔțeniǔ, cari ușori se potǔ strecura în apa, ce o folosimǔ.

Însușirea cea mai bună o are apa de isvorǔ, și anume aceea, care isvoresce din stǔnci; care isvoresce din stratulǔ mǔlosǔ alǔ pǔmêntului, mirósǔ a nǔmolǔ, e rea la gustǔ și apasǔ stomachulǔ.

Apa de isvorǔ seǔ de fântǔnǔ numai acolo este liberǔ de microbi și de substanțe vǔtêmatóre sǔnǔtǔții, unde isvoresce, cǔci în cursulǔ ei mai departe priimesce în sine mai multe substanțe nesǔnǔtǔse.

Apa de plóia, de lacuri, de puțuri și de rǔfurile, care trecǔ prin sate seǔ orașe, pe lângǔ latrine și alte depozite de gunoiǔ, este cea mai rea de beutǔ. Astfelǔ de ape daǔ nascere la diferite bóle, precum : urdinare cu sǔnge, diaree, friguri, lǔngóre, cholera ș. a.

Astǔđi deja este lucru constatǔtǔ, cǔ lǔțirea cholerei depinde mai multǔ dela calitatea rea a apei. Unde apa e bunǔ și nu e infectatǔ cu putrejunǔ organice, acolo cholera nu-și póte pune stabilimentǔ.

Apa de lacuri, de puțuri, de bǔlți fiind-cǔ e plinǔ de rêmǔșite organice, nu se póte recomanda de beutǔ.

Unde lipsesce apa bunǔ de isvorǔ, înainte de a se bé trebue *curǔțitǔ* seǔ purificatǔ.

Purificarea se póte face prin doue mijlócê : *filtrare* și *ferbere*.

Pentru filtrare sunt mai multe aparate, care se numescǔ filtruri. Aparatulǔ celǔ mai eftinǔ se póte face dintr'unǔ

buglanū orī puțină nouă, care se așeză într'unū locū recorosū și uscatū, d. e. într'o pivniță bună. La buglanulū acesta de o lature aprópe de fundulū din josū se pune unū cepū sēu șurubariū. Din lăuntru pe fundulū vasulū se pune unū stratū de petri mai mari, bicași sēu cremene ordinară, în lățime ca de 2 palme; deasupra acestora se așeză unū altū stratū de petricele mai mērunte. Asupra petricelelorū vine nēsip curatū, apoi preste acesta unū rēndū de cărbunī sdrobiți de teiū sēu de stejar, în lățime de 2 palme.

Pe gura deasupra a buglanulū în locū de fundū se fiă numai unū copacū provēdūtū cu mai multe găurele, preste care se tórnă apoi apă, care strecurându-se prin straturile amintite ale vasulū, pe șurubariū va curge limpede și curată, curățită de substanțele bolnăviciose.

Straturile din internulū vasulū trebuie schimbate cu altele curate totū la 3—4 luni.

Acéstă metodă de purificare este practică, însă pretinde multă ostenelă și pierdere de vreme.

Pentru poporenī economī celū mai potrivitū modū de purificare este *ferberea*, care se consideră de mijloculū celū mai sigurū de a distrage din apă orī ce felū de microbi și materī bolnăviciose.

Apa trebuie fértă câte o jumătate de óră, după aceea lăsată a se reci, punēndu-se vasulū în care aū fertū într'altulū cu gheață saū cu apă rece.

După-ce s'a recitū, se pēstrează în altū vasū curatū și bine acoperitū.

Cei cari sunt siliți a trăi cu apă fértă aū sē și-o pregătēscă próspetă în tótă ȓiua, fiind-că și în apa fértă, decă stă mai multă vreme, încă se sporesc microbiī din óuele lorū, care nu se distrugū totalū numai printr'o ferbere.

De și apa fértă la începutū nu ne vine prea gustósă, cu timpulū omulū se obicinuesce cu ea, mai cu sémă decă va fi fértă în vase nouē curate, în care nu s'aū pregătītū męcări.

Apa ne este de mare valoare nu numai ca beutură, ci și ca *alimentă*, pentru-că ne provide corpul cu sările necesare. Ea este și ca *mijloc de curățire* și ca *leac*. Puterea ei vindecătoare depinde de gradele de căldură setă de recelă. Cu apa caldă spălăm vestmintele și ne curățim corpul de multe murdării, ce se lipesc de corp.

Ca leac o putem folosi în formă de cataplasme ori învelitori reci sau calde.

Cataplasmele sunt niște cărpe udate în apă și după aceea storse bine, ca se fiă așezate pe partea corpului unde cere trebuința. Învelitorile sunt de o formă mai mare și acoperă un teren mai estins decât cataplasmele.

Cataplasmele și învelitorile cu apă rece servesc pentru a domoli temperatura locală la aprinderile deosebitelor organe, și sunt bune puse pe acele părți ale corpului, unde se observă a fi aprinderea.

Cataplasmele și învelitorile reci vor fi folosite la aprinderi, decât le vom schimba adese ori, barem la totă jumătatea de oră, și vor fi și mai cu efect, decât în apa respectivă vom pune și gheață.

Cărpele ude cu apă rece se întrebuințează la o mulțime de bôle, precum: la aprinderile de creeri, la lovire de gută, la aprinderile de grumazi și de plumăni, reumatism, lângore, la scurgerile de sânge din ori și care organul setă parte a corpului. Nu există nici o aprindere prospătă, la care n'ar fi bună apa rece.

Apa aplicată ca baie rece e un ajutor foarte bun, de a reduce temperatura urcată la bôle împreunate cu febrințelii mari, cu deosebire la lângore.

Bubatulă, pojarulă, scarlatulă, reumatismulă când li se urcă temperatura preste 40° C., iaă un decurs favoritoriu după băile reci.

Pentru adulți aă locă băile reci de 20, ear pentru băieți de 25—30° C.

În băile aceste se ține bolnavul câte 10—15 minute, și el în acest timp va perde 1—2° din căldura potențată.

Tot așa asemenea efectă aș și învélitorile corpului cu saltele udate în astfelu de apă.

Băile reci, fricțiunile, stropirile și tușurile cu apă rece întăresc nervii slăbiți după acele morburî, în urma cărora simțirea corpului aș scăduțu, d. e. lovirea de gută.

Când cineva din orî-ce pricină aș amețitu și-lă stropimă cu apă rece în obraz, îndată se sgudue în simțirî, trăsare și roșesce în față, inima îi bate mai repede, și numai decătu își vine în orî.

Apa caldă, în formă de cataplasme și învélitorî, aplicată pe acele părți ale corpului unde se cóce ceva, e recomandabilă, pentru a grăbi puroirea și spargerea în afară a copturei.

Tot în astă formă domolesce durerile aprinderilor învechite, cari aș trecutū preste stadiulū ferbințelilorū.

Băile cu apă caldă făcute și întrebuintate după regula și temperatura cuvenită a igienei, sunt cele mai folositore la multe bóle, de pele și la spélarea de rane, la reuma învechită, la bólele cronice de rerunchi, la ale organelorū genitale, la înflăciune de ficatu și de splină, precum și la alte morburî, cari în decursulū lorū aș lăsatū urmări și produse dăunose pentru sănătate.

Tot de categoria băilorū calde se ținū și *băile de vaporū*, care încă se producū prin ferberea apeî.

Influența și folosulū băilorū de vaporū consună cu băile calde, cu observarea, că fiindū ele de o temperatură mai urcată, producū mai multe sudorî și prin asta au putere vindecătore mai pronunțată decăt cele calde.

Prin băile de vaporū se scotū afară din corpū mai multe produse și rămășițe de bóle, cari stagnéză înlăuntrulū organismului bolnavū.

Maî cu sémă reumatismulû încuibatû în óse, podagra și neuralgiile dureróse disparû dupá folosirea maî îndelungată a băilorû de vaporû.

Dar băile de vaporû și cele calde nici cândû se nu le folosescă cei ce suferû de aprinderi própsete seú de ferbințeli, cei care aú batere de inimă, nádușelă, cari sunt sëraci de sânge și femeile care aú perióde seú alte scurgeri de sânge.

Rodna veche, la 1893 luna lui Octobree.

Simeonû Stoica,
medicû cercualû.

DARE DE SÉMĂ

a comisiunei esmise pentru esaminarea raportului generalû alû Comitetului și a eventualelorû propunerî.

(Înceere.)

II. Despre scóla Asociațiunei.

Raportulû comitetului despre scóla Asociațiunei trebuie să umple cu bucurie pe toți membrii. Desvoltarea treptată a scólei în tóte direcțiunile este corespundétore recerintelorû timpului, și toți membrii potû să privescă cu legitimă mândrie la creațiunea acésta a lorû.

Partea materială a scólei și a internatului va apreția-o comisiunea finanțiară. Datorința nóstră este numai să rugămû on. adunare, ca se nisuiescă a da comitetului acelu spriginû materialû, cu care scóla și internatulû se se pótă manținé la acelu niveaû, la care a ajunsû. Inflorirea nealterată și desvoltarea treptată a scólei și internatului este o cestiune de onóre pentru întréga Asociațiune, și tocmaî de aceea adunarea nu póte, decât să apróbe toți pașii ce-i întreprinde comitetulû în interesulû acestorû prețioase instituțiunii.

Lá acestû loc o durerósă datorința ni se impune. Firulû telegraficû ni-a adusû erî trista scire despre încetarea din viétă a directorului provisorû alû acesteî scóle, a dlui Dr. I. Crișianû. Meritele lui Ioanû Crișianû pentru Asociațiune în generalû și pentru scólă în specialû trebuie să fie cunoscute tuturorû membrilorû Asociațiunei.

Tocmaî de aceea credemû a corespunde dorinței întregeî adunări, propunéndû, că adunarea se binevoiască a-și

esprima regretele sale *a)* prin ridicare, *b)* prin protocolul ședinței de aži și *c)* prin o telegramă de condolență adresată din ședința prezentă văduvei răposatului.

III. *Despre administrarea averii Asociațiunei.*

Despre administrarea averii Asociațiunei se pronunță cu competență comisiunea finanțiară.

Noi relevăm, că întréga avere a Asociațiunei face 184,347 fl. 39 cr., că întratele cu finea anului 1892 au fostú 13,483 fl. 80 cr., ear eșitele 11,650 fl. 32 cr., resul-tândú unú sald de 1833 fl. 48 cr.

Relevândú datele acestea, amú avutú de scopú să atragemú atențiunea on. adunări la faptulú, că averea Asociați-unei după anii esistenței sale și în proporțiã cu lipsele nóstre crescénde, nu se află în sporirea dorită de toți.

Relevămú faptulú acesta pentru ca toți membri de fați la acésti adunare, să se întórcă înflăcárați la vetrele lorú, cu propusulú firmú în inimă, de a lucra de aici încolo cu zelú însutitú pentru promovarea scopurilorú Asociațiunei.

IV. *Membrii Asociațiunii.*

Asociațiunea nóstră în anulú 1892 a numératú 87 membri fundatori, 181 membri pe viețiã și 343 membri ordinarí.

Cifrele aceste încă trebuie să ne inspire serióse gândiri. E totuși neadmisibilú, ca unica Asociațiune culturală româ-nescă de caracterú generalú să aibă numai 343 membrii ordinarí, cu tóte că în 1891 numerulú membrilorú ordinarí a fostú 483, și cu tóte că tacsele anuale facú numai 5 fl.

Împrejurarea acésta iar trebuie să ne causeze îngrijiri.

Tocmai din motivulú acesta, comisiunea d-vóstre ve rógă din nou, să îndrumați comitetulú, să stăruiască din tóte puterile pentru-ca să se câștigelú membrii noi și pentru ca să se încasseze regulatú tacsele dela membrii înscriși.

Spre ajungerea acestui scopú comisiunea crede că ar fi bine să se îndrume comitetulú, să publice la finea fiã căruí anul de gestiune numele acelorú membri, cari au solvitú ta-csele, și asemenea și a acelorã, cari s'au înscrișú între membri dar n'au răspunsú tacsele.

Propunere pozitivă în sensulú acesta însé nu face co-misiunea.

V. *Biblioteca Asociațiunei.*

Raportul comitetului despre biblioteca Asociațiunei este foarte îmbucurătoriu. Față cu 2639 opuri în 6130 tomuri, 4177 broșuri și 12 carte, la finea anului 1892 a constat biblioteca din 2723 opuri în 6453 tomuri, 4400 broșuri și 15 carte.

În suma acesta nu este computată biblioteca fericitului George Barițiu, constatătoare din 438 opuri în 510 tomuri și 563 broșuri. Biblioteca acesta prețioasă este un don al erediilor fericitului președinte, pentru care adunarea se binevoescă a-și esprima cea mai profundă a sa mulțumită.

VI. *Despărțemintele Asociațiunei.*

Raportul comitetului despre despărțeminte asemenea e foarte îmbucurătoriu. Funcționarea regulată a lor, zelul și viața nouă, ce s'a pornit, sunt arvuna unui viitor mai senin.

Cu atât este mai viuă părerea noastră de rău, când împreună cu comitetul trebuie se aducem la cunoștința on. adunării completa nelucrare a despărțemintelor *Clujă, Gherla* și *Deva*. Tote trei orașele acestea sunt castre puternice românesce și au o inteligență românescă numerosă. Clujul em-puriul Câmpiei, Gherla a Someșului, ear Deva a Hunedorei. Neglijința și nepăsarea inteligenței în asemenea centre nu este escusabilă.

Binevoiască on. adunare generală a-și esprima regretele sale adencă asupra acestor fenomene și totodată a îndruma comitetul, se nu lase nefolosit nici un mijloc pentru a aduce la viață și despărțemintele acele de mare însemnătate.

VII. *Propuneri.*

Din cele până aici espuse a putut se se convingă on. adunare generală, că comitetul n'a intrelăsat nimic pentru a satisface îndatoririlor sale. Tocmai de aceea trecendă la propunerile densusului, avem onore a ve ruga, se binevoii:

1. A da comitetului absolutoriu pentru activitatea din 1892.
2. A lua spre sciință declararea de membri a celor primiți în ședința de er;
3. Asemenea a lua spre sciință amintirea făcută în ședința de er pentru membri reposați;
4. În fine a aproba raportul comitetului.

Propunerea dlui Cosma. Pe lângă propunerile comitetului a mai prezentat o propunere și dl Partenie *Cosma*, al cărui cuprins e următoriu :

„Comitetul se delegă și se autorisează, a primi și declara de membri ai Asociațiunei pe cei noi insinuați și a-i prevedea cu documentul de legitimare, avându a notifica onoratei adunări despre cele efectuate“.

Avându de o parte în vedere, că numărul afacerilor reuniunei reclamă, ca cei noi înscriși îndată să se facă părtași din drepturile de membri, de altă parte fiind o necesitate, ca adunarea generală să nu abdică dela dreptul nici de a primi însași pe membrii sei, comisiunea d-vostre propune spre primire următorul proiectu de rezoluțiune :

Adunarea generală autorisează comitetul, să pôtă primi și declara de membri ai Asociațiunei pe cei noi insinuați și a-i prevedea cu un document de legitimare, avându însă a se elibera diplomele numai dupa votul aprobător al adunării generale.

Abdicerea secretarului II. Aducem mai departe la cunoștința on. adunării generale, că secretarul al II-lea al Asociațiunei noastre dl Dr. Amos *Frâncu* din cauza ocupațiunilor sale și a stărei sale sanitare a abdisă dela oficiul seü de secretariu al II. și totodată și din calitatea sa de membru suplentü.

Pentru motivele aduse, comisiunea se vede silită cu regret a propune adunării generale, să priimască abdicerea acésta, alegându în locul fostului secretar un nou secretar al II. și totodată un nou membru suplentü în comitetü.

Învitarea despărțământului Sas-Sebeș. În fine ne luăm libertatea a presenta învitarea despărțământului Sas-Sebeș, ca adunarea generală din anul viitorü să se țină în acelü opidü, cu rugarea, ca on. adunare generală să binevoiască a priimi învitarea acésta gentilă a fraților nostri din Sebeșü.

Cu acestea terminându-și misiunea, mulțumim on. Adunării generale pentru onórea, ce ni-a făcut'o prin încredințarea ei.

Năsëudü, în 23 Octobre n. 1893.

Nicolaü Garoiu m. p.,
președinte.

Dr. *Vasile Hossu* m. p.,
raportorü.

Gerasimü Domide m. p.,
membru.

DIN CRONICA LUNARĂ.

Necrologe. La 15/27 Novembre a reposat în Suceava meritatul profesor gimnasial de acolo *Stefan Ștefureac*, pedagog distins, autor de bune cărți școlare, membru apropiat al tuturor societăților culturale din țară, întemeietoriul societății „Școala română”, de care ne am ocupat și ne ocupăm și noi în foia acăsta. Îmmormântarea bravului bărbat a fost impunătoare; și cu inimă frățescă ne asotiam și noi la înălțătoarele cuvinte funebre, ce i s-au făcut din partea dlor Băietan, Vicolu, Cosovici și a elevului septimanu Prelici, și cari „Gaz. Buc.” le reproduce, dicându nobilului luptător: Fiă-ți țerana ușoră și memoria binecuvântată!

— Distinsul profesor universitar și medic Dr. *G. Asachi* a reposat în Paris în urma unui morbu de aortă, de care pătimia de mai mult timp.

— La 4/16 Ianuariu a încetat din viață la Radauți meritatul protopresbiter și parochiu în Rușii Moldoviței *Vasile Cocârldă*, vrednicul bărbat, carele totă agonisita vieții sale laborioase o a donat „Școlei române” din Suceava pentru ajutorarea elevilor seraci și altor institute culturale și filartropice. Îmmormântarea lui, sub conducerea delegatului metropolitan archimandritu Calinciuc, s'a făcut la 7/19 Ianuariu în modul cel mai onorific, cu concursul poporului din parochia și din totu ținutul, precum și al numeroselor corporațiuni, căroru au aparținut decedatul.

— La 12/24 Ianuariu a. c. a încetat din viață dl. Dr. *Aureliu Maniu*, notar public în Oravița fost deputat dietal etc., un distins bărbat al poporului nostru, în special un zelos patron al școlor noastre.

Amintirea lor cu laudă!

În Viena s'a zidit o biserică sêrbescă, carea cu mare solemnitate a fost sfințită de I. P. Ș. mitropolit al Bucovinei *Silvestru*, asistându și Maiestatea Sa. Cultul divin s'a severșit în limba veche slavă.

Fundațiuni și donațiuni culturale. Reposatul Episcop al Buzelui *Inocențiu* a lăsat pentru școle și stipendii o donațiune de 600,000 lei.

— Cetățeanul din Oravița Ioan *Mătăsereanu*, acum reposat, și soția sa *Maria* au dăruit școlei române gr. or. de acolo efecte de valoare preste 5000 fl. După informațiunea, ce avem, comuna bisericescă va se rădici pe locul donat, care este unul din cele frumoase de acolo, o școală de fete, a cărei trebuință este adunc simțită.

— Dna *Elena*, veduvită Andrei *Popoviciu* din Brașov, a donat pentru internatul orfanelor de acolo 1000 lei noi.

Studiu asupra Românilor din Macedonia. Profesorul de limba și literatura română la universitatea din Lipsca, Dr. *Wiegand*, care a petrecut 15 luni în peninsula balcanică, spre a studia limba și datinile poporului macedo-român, lucră la o scriere, în carea va depune rezultatul scrutarilor sale.

† *Billroth*. Celebrul Dr. de medicină și chirurgie Billroth din Viena, a murit la 6 Februarie nouă în Abbazia.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna“ a teologilor și pedagogilor gr. or. români din Sibiu intenționează a eda din incidentul iubileului său de 25 ani, ce l'a serbat în anulă espirat, un almanach cu istoricul societății, consemnarea membrilor fundatori și onorari, lucrări originale de ale membrilor ei, sentințe cu subscrierile lor etc.

Averea „Reuniunii femeilor române“ din Brașov, după raportul comitetului ei la adunarea generală, s'a urcat în anulă espirat cu 1147 fl. 55 cr. și face 40.725 fl. 56 cr.

„Reuniunea femeilor române“ din Sibiu a hotărât modificarea statutelor sale, și se ocupă de ideea înființării unei preparandii învățătorești pentru fete.

Descoperire însemnată. Eruditul Morgan făcând săpături archeologice în pustia Sahara, a descoperit un mormânt vechi cu sculpturi, picturi etc., cari se numără între cele mai frumoase din câte sunt cunoscute până acum.

Țiară nouă. Sub redacțiunea dlui Ioan Slavici ese în Bucuresci cu începere dela 15 Novembre 1893 un Țiară cu numele „Sentinela română“, care se declară țiară pentru toate Țestiunile, ce privesc pre poporul nostru din toate părțile. Totu sub redacțiunea aceluia scrierea periodică „Vatra“ cu bune scrieri și frumoase ilustrații.

FONDULŢ GEORGIŢ BARIŢIŢ.

Transportu din Nr. 9 și 10 1893. 578 fl. 96 cr.

Lista Nr. 395. Colect. dlui Vasilie Hosu M. Oșorhiu: Toganelă Șandoră 10 cr.; Tanzoș Vasilie 20 cr.; Toganelă Ioană 20 cr.; Toganelă S. 20 cr.; Toganelă Const. 10 cr.; Cismaș Ioană 29 cr.; Manișoră S. 10 fl.; Ilie Tepecară 10 cr.; Manișoră Ana 15 cr.; Ioană Paptoră 10 cr.; Danilă Pogaciană 10 cr.; Macsimă Toganelă 10 cr.; Ioană Mană 10 cr.; S. Russu 10 cr.; Teodoră Cosma 10 cr.; Petru Mană 10 cr.; Vasilica Flora 50 cr.; Vasilica Mănișoră 10 cr.; Vasilică Manlupă 10 cr.; Dumitru Toganlupă 10 cr.; Iacobă Szabadi 10 cr.; S. Toganelă 10 cr.; Const Mansor 10 cr.; Petru Rusu 10 cr.; Teodoră Florică 10 cr.; Agnes Pap 55 cr.; Vasilică Fekete 20 cr., toți din Sloboda; Dumitru Calmană în Ceuseu 50 cr.; Ioană Sasu în Ceuseu 20 cr.; Simionă Têrnoveanu în Ceuseu 29 cr.; Simionă Scandora în Ceuseu 10 cr.; Nistoră Stefan, sen. în Minesci 10 cr.; Comesă Lazară sen. ambi în Minesci 10 cr.; Teodoră Moldovană în Bardosi 20 cr.; Lazară Mureșană 10 cr.; M. Samsonă 10 cr.; Vasilie Sângeorgeană 20 cr.; Const. Florea 20 cr.; Pavelă Bergiană 40 cr.; Petru Șandoră 20 cr.; Vasilie Saltelechi 1 fl.; Ioană Morariă 50 cr.; Nina Szabó 1 fl.; Achimă Todoră 19 cr.; M. Onisiu și Dum. Madereu 20 cr.; Batza Petru și Stefană Fodoră 20 cr.; Marincea Gaboră 20 cr.; Andrei Moldo-

vană 10 cr. toți din Bardoși; Ioană Pastoră în Sloboda 30 cr.; Ludovică Albu 50 cr.; Vasiliu Moldovană 20 cr.; Ioană Flórea 50 cr.; Ioană Toganelă 10 cr.; Constantină Toganelă 20 cr.; Ioană Cosma 10 cr. — Suma 11 fl. 80 cr. — Suma 590 fl. 76 cr.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 438/1893.

Procesă verbală

ală comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luată în ședința dela 16 Septembrie 1893.

Președinte: Dr. Ilarionă Pușcariă, vice-președinte.
Membrii prezenți: Ioană Hannia, I. V. Russu, Ioană Papiă, P. Cosma, I. Popă de Galați, I. Crețu, Z. Boiu, secretariă I., Dr. Amosă Frâncu, M. Voileanu, N. Frateșiu, controloră, N. Togană, bibliotecariă.

Secretariă: Dr. Amosă Frâncu.

Nr. 230. Se presentă hârtia cu data pres. 10 Iuliă n. a. c. a dlui avocată din M.-Oșorheiă E. Popă de Gridă, prin care în urma însărcinării primite pe basa decisiunei comitetului Nr. prot. 52/1893 a. c. înainteză o copiă și o traducere a testamentului cu data 15 Augustă 1873 a fericitului Michailă Harșiană din Hodacă și își compută spesele intervențiunei cu suma de 13 fl. 30 cr.

— Constatând, că prin decisiunea comitetului luată în ședința dela 10 Aprile n. 1875 s'a resolută definitivă cestiunea testamentului Michailă Harșiană, enunțându-se, că Asociațiunea nu se afla în pozițiune de a lua asupra-și angagiamentele respective sarcinele oneroase indigitate în acelă lăsământă, comitetulă persistă pe lângă hotărîrea sa anterioră și nu va lua parte la pertractarea nouă ordinată în cauza lăsământului, ear spesele dlui avocată E. Popă de Gridă în suma de 13 fl. 50 cr., le asemneză la cassă spre plătire pe lângă documentă în ordine. (Ex. Nr. 257/1893).

Nr. 231. Direcțiunea scólei de fete cu internată a Asociațiunei transilvane în urma însărcinării date prin decisiunea cuprinsă sub Nr. prot. 134 a procesului verbală dela 27 Iuliă n. a. c. înainteză prin hârtia cu data 3 Septembrie n. a. c. propunerea sa motivată pentru continuarea cursului complementară.

— Comitetulă își rezervă a decide în meritulă causei după-ce i se va arăta numărulă eleveloră insinuate la cursulă complementară. (Ex. Nr. 393/1893).

Nr. 232. Direcțiunea scólei de fete cu internată a Asociațiunei transilvane înainteză prin hârtia cu data 2 Septembrie n. a. c. ună noă proiectă de bugetă întocmită în conformitate cu decisiunea Nr. 157 dela 16 Augustă n. a. c. și în legătură cere, ca pe basa conclusului din ședința dela 16 Iuliă 1892 Nr. 179 să se

prelimineze în bugetul anului școlariu 1893/94 o remunerațiune de 100 fl. pentru o a doua bonă, ear conformu bugetelor anterioare se se lase în bugetu suma de 120 fl. pentru a treia servitoare. În urmă direcțiunea observă, că după-ce din speșele de cancelarie proiectate s'au ștersu 10 fl., ear pentru contribuțiune s'au preliminatu 14 fl., subvențiunea școlii se mai urcă cu 4 fl. v. a.

— Se preliminară în bugetul școlii de fete cu internatu a Asociațiunei în conformitate cu cererea direcțiunei suma de 100 fl. pentru o a doua bonă, și 120 fl. pentru a treia servitoare, și se ridică subvențiunea școlii cu 4 fl.

Proiectul de bugetu înaintatu prin direcțiune se dă cassarului Asociațiunei, dlū L. Simonescu, spre rectificare, ca astfel se fiă prezentatu adunării generale a Asociațiunei. (Ex. Nr. 394/1893).

Nr. 233. Dlū B. Bașota, avocatū în Abrudū, trimite prin asignațiunea pres. în 5 l. c. 10 fl. ca rata pro Septembre a contribuiri sale la fondulū „G. Barițiu“.

— Primirea sumei de 10 fl. pentru fondulū „G. Barițiu“ se adevăresce. (Ex. Nr. 405/1893).

Nr. 234. Camera de comerțū și industrie din Brașovū trimite raportulū seū pe anulū 1892.

— Se ia actū. (Ex. Nr. 408/1893).

Nr. 235. Dlū I. Popū Reteganulū prin hârtiă cu data pres. 3 Septembre a. c. înainteză cuitanța sa de spre premiulū votatū.

— Se ia actū, că cuitanța s'a trimisū la cassă spre solvire. (Ex. Nr. 486/1893).

Nr. 236. Dlū P. Cosma înainteză cu data 4 Septembre a. c. lista Nr. 520 a contribuiriilor colectate pentru fondulū „George Barițiu“ cu observarea, că rezultatulū colectei în suma de 44 fl. s'a depusū în libelulū Asociațiunei Nr. 10,615 la institutulū de creditū și economii „Albina“.

— Se ia actū, și lista Nr. 520 a contribuiriilor pentru fondulū „George Barițiu“ se trimite la redacțiunea fôiei „Transilvania“ spre publicare. (Ex. Nr. 411/1893).

Nr. 237. Direcțiunea despărțemântului III, (Făgărașū) a Asociațiunei prin hârtiă cu dată 5 Septembre n. a. c. împărtașesce, că în ședința subcomitetului dela 30 Augustū n. a. c. s'au alesū delegați pentru adunarea generală a Asociațiunei în persoanele dlorū B. Rațiu și I. Danū, s'a decisū ținerea adunării generale a despărțemântului în 15 Octobre n. în Șinca vechie și s'a dispusū, că până la adunarea generală se substitue dlū directorū B. Rațiu pe dlū cassariū N. Cosgaria, care s'a retrasū din causă sanitară.

În legătură direcțiunea trimite prin asemnațiune suma de 55 fl. încassăți ca taceșe dela 11 membrii ordinari, și cere ca membrulū I. Dogenarū se i se trimită fôia „Transilvania“.

— Se ia actū, primirea sumei de 55 fl. se adevăresce, dlui I. Dogenariū i se va trimite fôia „Transilvania“ pro 1893, încatū voru mai fi numerī disponibili. (Ex. Nr. 413/1893).

Nr. 238. „Meseriașulū românū“ Asociațiune de creditū și depunerī în Brașiovū, remite prin hârtiă cu data 5 Septembre lista

Nr. 623 pentru fondul „George Barițiu“, de óre-ce a contribuit la o altă listă, ce a circulat în Brașov.

— Se ia act (Ex. Nr. 415/1893).

Nr. 239. Dl. I. Caba, diurnist în Chișineu, cere pentru ficia sa Emilia, elevă internă a scólei civile de fete cu internat a Asociațiunei, un stípendiú de 50 fl.

— Fiind încă un stípendiú de 50 fl. menit pentru elevele adăpostite în internatul Asociațiunei vacant, acela pe baza motivelor cererei se acórdă pe anul scol. 1893/94 elevei Emilia Caba din Chișineu. (Ex. Nr. 417/1893).

Nr. 240. Dl. P. Cosma trimite din însărcinarea dlui Dr. Aureliu Maniu, notar public în Oravița, prin hârtia cu data 5 Septembrie n. a. c. suma de 200 fl. drept acoperire pentru cele 4 stípendii de câte 50 fl. pe anul scol. 1893/94 pentru elevele internatului de fete al Asociațiunei.

— Priimirea sumei de 200 fl. se adevăresce. (Ex. Nr. 416/1893).

Nr. 241. „Cassa de păstrare poporală“ societate pe acțiuni în Oravița, trimite prin hârtia cu data 8 Septembrie n. lista Nr. 567 pentru fondul „G. Barițiu“ dimpreună cu rezultatul aceleia în sumă de 16 fl. 5 cr.

— Primirea sumei de 16 fl. 5 cr. pentru fondul „George Barițiu“ se adevăresce, și lista Nr. 567 se trimite la redacțiunea fóiei „Transilvania“ spre publicare. (Ex. Nr. 420/1893).

Nr. 242. Secretariul II. raportă, că în urma concursului publicat sub Nr. 324/1893 pentru un post de învățatoriu suplent la scóla civilă de fete a Asociațiunei, s'a prezentat o singură petițiune, a dlui Dr. Vasile Saftu, care întrunesc toate condițiunile reclamate în concurs și lege.

— Comitetul a alege pe dl. Vasile Saftu de învățatoriu suplent la scóla civilă de fete a Asociațiunei în condițiunile concursului Nr. 324/1893. (Ex. Nr. 421/1893).

Nr. 243. Direcțiunea scólei civile cu internat a Asociațiunei înaintă prin hârtia cu data 11 Septembrie n. a. c. spre revizuire procesul verbal luat în conferința corpului didactic ținut la 6 Septembrie n. a. c.

Din procesul verbal înaintat se vede, că :

a) înscrierile s'au început cu 1 Septembrie n. a. c. și s'au continuat până în 6 Septembrie, de óre-ce vestea nefintemeiată despre lățirea cholerei a reținut pe mulți părinți de a se presenta la timp;

b) s'a constatat, că numărul elevelor immatriculate până la 6 Septembrie n. a. c. e 42, al celor interne 22;

c) s'a constatat, că în 4 l. c. s'au ținut esamenale de recepțiune și pe baza acestora s'au priimit 3 eleve;

d) s'a constatată, că prelegerile s'au început în 5 l. c. și se continuă;

e) până la întregire prin noua putere corpul didactic își urmărește activitatea după planul orelor din anul precedent, cu modificarea, că limba germană în clasele III. și IV. se propune interimală prin d-șora directoare a internatului Elena Petrașcu;

f) s'au ficsat manualele de învățământ pentru anul școl. 1893/94, și d-șora învățătoare Eugenia Trifă a luat asupra-și traducerea unui manual pentru economia de casă.

— Se ia act, cu aprobare. (Ex. Nr. 423/1893).

Nr. 244. Dl. Iuliu Vladuțiu din Turda trimite prin asemnarea pres. în 14 l. c. suma de 10 fl., ca taxe dela membrii ordinari N. Tamaș și A. P. Romanțan pro 1893.

— Se ia act, și primirea sumei de 10 fl. se adevărește. (Ex. Nr. 424/1893).

Nr. 245. Presidiul pune în conformitate cu deciziunea Nr. prot. 210 dela 26 August la ordinea d-șlei proiectul de regulam. pentru folosirea bibliotecii Asociațiunii.

După desbaterea în general și în special,

— se priimesce regulamentul pentru folosirea bibliotecii Asociațiunii transilvane cu textul alăturat acestui proces verbal sub A), ce va fi a se tipări în 100 esemplare după foia „Transilvania”. (Ex. Nr. 365/1893).

Nr. 246. Comisiunea însărcinată prin deciziunea comitetului luat în ședința dela 29 Aprile n. a. c. prezintă dimpreună cu anteactele un proiect de regulament pentru afacerile interne ale comitetului Asociațiunii transilvane, cu a cărui pregătire a fost încredințată o altă comisiune prin concludul Nr. 157 din anul 1883.

— Se ia act, și se va pune la ordinea d-șlei în o ședință convocată în curând spre acest scop.

Sibiu d. u. s.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p., Dr. Amos Frâncu m. p.,
vice-președinte. secretariu II.

Verificarea acestui proces verbal s'a încredințat dlor: Ioan V. Russu, Ioan Hannia, Ioan Crețu.

S'a cetit și verificat. Sibiu 26 Septembrie 1893.

Ioan Hannia m. p. Ioan V. Russu m. p. Ioan Crețu m. p.

Nr. 245/1893.

Regulamentu

pentru folosirea bibliotecii „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”.

§. 1. Biblioteca „Asociațiunii transilvane” stă sub supravegherea bibliotecarului la dispozițiunea publicului și mai alesu rome-niloru de litere gratuitu.

§. 2. Biblioteca se pote folosi in cabinetulu de lecturu, care va fi deschisu celu mai putinu doue zile in septemana. Zilele și orele, in care se pote folosi cabinetulu de lecturu și se potu imprumuta carti și afara de localulu bibliotecii, le ficsaza bibliotecarulu in conțelegere cu președintele și le aduce la cunostiinta publica prin afisare pe usa bibliotecii.

§. 3. Barbatiloru de litere, cari voescu a face studii, ce ceru timpu mai indelungatu, bibliotecarulu le pote pune biblioteca la dispoziție și in alte zile afara de cele ficsate, sub raspunderea sa propria.

§. 4. In cabinetulu de lecturu se potu folosi tote cartile, manuscritele și documentele de ori ce soi.

§. 5. Afara de localulu bibliotecii se potu imprumuta carti numai pe langa depunerea pretulu respectivei carti dreptu cautiune și pe langa reversu despre cartea primita din biblioteca, carele remane la bibliotecaru pana la inapoierea opulu.

§. 6. Nu se potu estrada din localulu bibliotecii cartile mai rare și de o valore mai insemnata, de care nu mai ocuru in comer-ciulu de carti, asemenea nici manuscrite și documente netiparite.

§. 7. Numarul tomuriloru, ce se potu imprumuta deodata unei persoane, lu determinu bibliotecarulu.

§. 8. Cartile nu se voru imprumuta pe timpu mai indelungatu de 3 luni, dupa a caroru espire, decu in acelu timpu nimeni n'a mai cerutu cartea respectivă, bibliotecarulu ii pote acorda interesatulu unu nou terminu.

§. 9. Celu-ce pana la espirea terminulu ficsatu nu inapoi-eza cartea, seu nu cere prolongirea terminulu, se admonieza; decu admonițiunea remane fara rezultat, dupa espirea de 15 zile cartea se va procura din cautiunea depusa. La totu casulu atare individuu isi perde cautiunea și dreptulu de a mai imprumuta carti din acesta biblioteca.

§. 10. In casuri extraordinare și urgente bibliotecarulu este indreptatitu, a cere inapoierea cartii și inainte de espirea terminulu ficsatu.

§. 11. Celu ce deterioraza cartea imprumutata, are se recompenseze dauna facuta. De aceea este interesulu fia-caruia, a descoperi la primire eventualele defecte ale cartii, cari facendu-o acesta mai tarziu, aceea nu se va lua in consideratiune.

§. 12. Trimiterea cartii in provinciă, cum și restituirea acelea se face totdeauna pre spesele și risicul solicitantulu.

Sibiu in 17 Augustu 1893.

Nr. 478.

Procesul verbal

luată în ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiiu la 5 Octobrie n. 1893.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, vice-președinte.
 Membrii prezenți: I. V. Russu, I. Hannia, I. St. Șu-luțiu, I. Papiu, P. Cosma, I. Popu de Galați, I. Crețu, Z. Boiu secretar I., N. Frateșiu controlor, L. Simonescu cassar, N. Toganu, bibliotecar.

Secretar: Dr. Amos Frâncu.

Nr. 255. Se prezintă hârtia cu dato Nr. 5783/1893 a protopretorului cercualu Năsăud. dl. Coloman Bodó, prin care ia actul despre insinuarea adunării generale din anul curent și permite ținerea adunării, însă cu condițiunea, ca textul eventualelor propuneri, interpelațiunii și prelegeri să i se prezenteze cel puțin cu 24 de ore înainte.

La propunerea dlui P. Cosma, se decide:

— Hârtia dlui protopretor, încât privește acea parte a aceleia, prin care se ia actul despre insinuarea adunării generale, se ia spre scire; relativ la acea parte însă, prin care se dice, că ne conde ținerea adunării generale și încă condiționat dela prezentarea eventualelor interpelațiunii și propuneri cu 24 de ore înainte, i se observă, că comitetul nu i-a cerut concesiune pentru ținerea adunării generale, pentru că acel drept e basat în statutele Asociațiunii, ear la prezentarea eventualelor interpelațiunii, propuneri și prelegeri la protopretor nu-lu obligă nici o lege și nici nu o va face, de sine înțelegându-se, că în adunarea generală nu se pot și nu se vor pertracta obiecte, cari nu cad în competența ei normală. (Ex. Nr. 456/1893).

Nr. 256. Se prezintă hârtia cu dato 21 Septembrie a. c. a dlui Dr. Saftu, prin care mulțumind pentru alegerea de profesor suplent arată, că fiind numit și profesor suplent la seminarul pedagogico-teologic din Sibiiu, nu pte primi postul incredințatului lui, se ofere însă a pune 12—14 ore pe săptămână în serviciul școlii de fete pentru propunerea limbei și literaturii germane și române și pedagogiei pe lângă o remunerațiune corespundătoare.

— Se ia actul, și priimindu-se ofertul. dl. Dr. V. Saftu se aplică pentru limba germană, rămânând, ca remunerațiunea să se ficseze pe basa raportului direcțiunii școlii de fete despre numărul orelor, care i s'a incredințat. (Ex. Nr. 439/1893).

Nr. 257. Direcțiunea școlii civile de fete a Asociațiunii arată prin hârtia cu data 27 Septembrie n. a. c., în urma însărcinării cuprinse în decisiunea Nr. 231 dela 16 Septembrie a comitetului referitoare la continuarea cursului complementar, că până

acum s'au înscrisă la acestă cursă 6 eleve și mai sunt insinuate 2 eleve, dintre cari una singură e esternă.

— Cursulă complementară împreună cu școlă civilă de fete se susține și pe anulă școlară curentă, avându se învețe tóte elevele tóte studiile și se plătescă tacsă prescrișă anticipativă pe anulă întregă. (Ex. Nr. 440/1893).

Nr. 258. Cassariulă Asociațiunei dlă L. Simonescu prin hârtia cu data 19 Septembrie cere, ca afară de prețulă portreteloră fericitiloră președinți Andreiă baronă de Șaguna și Timoteiă Cipariă, care a fostă asemnată în ședința dela 16 Augustă n. a. c. cu 310 fl. se se încuviințeze erogațiunea sumei de 10 fl. 77 cr., ivită prin rambursă și prin achitarea șpeseloră de transportă.

— Suma de 10 fl. 70 cr. se asemneză la cassă. (Ex. Nr. 434/1893).

Nr. 259. Direcțiunea despărțemântului XXI (Năsăudă) înainteză prin hârtia cu data 23 Septembrie n. a. c. suma de 16 fl. ca tacsă de membrii și diplomă încurse dela 3 membrii ordinari.

— Priimirea sumei de 16 fl. se adevereșce (Ex. Nr. 436/1893).

Nr. 260. Tribunalulă reg. din M.-Oșorheiă comunică prin decisiunea cu data 11 Septembrie Nr. 423/1893, că actele referitóre la rēmasulă după Mihailă Harșiană le-a transpusă la oficiulă orfanală ală comitatulă Murăș-Turda spre întregire.

— Se ia actă, cu aceea, că după-ce comitetulă nu a priimită ereditatea fidei comisare din cestiune, nu se va presenta la pertractările ulterioare în causa rēmasulă după M. Harșianu. (Ex. Nr. 442/1893).

Nr. 261. Cassa de pestrare poporală din Oravița trimite cu data 29 Septembrie n. a. c. lista de contribuiți pentru fondulă „George Barițiă” Nr. 566 dimpreună cu rezultatulă aceleia cu suma de 4 fl.

— Priimirea sumei de 4 fl. se adevereșce, și lista Nr. 566 se va publica în fôia „Transilvania”. (Ex. Nr. 445/1893).

Nr. 262. Stipendistulă Alecsandru Vasilie studentă în a V-a clasă gimn., își legitimeză sporiulă făcută în studiă în decursulă anulă școlară 1892/93, și cere se i se lase și pe anulă viitoră școl. stipendiulă avută.

— Se ia actă, și stipendiulă avută i-se acórdă studentulă A. Vasilie și pe anulă școl. 1893/94. (Ex. Nr. 447/1893).

Nr. 263. Dlă Aureliă br. Poppă trimite prin hârtia cu data 30 Septembrie n. a. c. din însărcinarea dlă B. Încă în urma cererei șesidiale, o biografiă și o fotografiă a fericitului președinte ală Asociațiunei Ladislău br. Poppă.

— Se ia actă cu mulțumită și se trimite la comisiunea numită în causa biografiiloră fericitiloră președinți. (Ex. Nr. 451/1893).

Nr. 264. Direcțiunea despărțemântului VII; (Hategă) aiă Asociațiunei trimite prin hârtia cu data 3 Octobree listele Nr. 133, 161 și 163 a contribuițiiloră pentru fondulă „George Barițiă dimpreună cu rezultatulă acelora în suma de 9 fl. 10 cr.

— Primirea sumei de 9 fl. 10 cr. se adevărește, și listele se vor publica în fôia „Transilvania“. (Ex. Nr. 454/1893).

Nr. 265. Direcțiunea despărțământului XXII (Bistrița) ală Asociațiunei transilvane arată prin hârtia cu datulă 14 Septembrie n. a. c., că alegându-se în adunarea generală a despărțământului ținută în 4 Iulă n. a. c. la Bistrița membrii subcomitetului, în ședința dela 5 Septembrie n. a. c. s'a constituită biroulă, fiindă directorulă dlă Dr. D. Ciuta, cassarulă actualulă dlă G. Căteanulă, ear controlorulă dlă M. Romanulă.

— Se ia actulă cu aprobare. Ex. Nr. 455/1893).

Nr. 266. Dlă inspectorulă reg. de scôle ală comitatului Sibiiulă, E. de Trauschenfels prin hârtia cu datulă 28 Septembrie n. a. c. Nr. 849/1893 cere, se i se trimiță în copiă decretelă puteriloră didactice aplicate la scôla civilă de fete a Asociațiunei, și se i se înainteze ună conspectulă despre emolumentelă aceloră.

— Datele cerute se voră estrada. (Ex. Nr. 449/1893).

Nr. 267. Se presentă ună contulă despre 50 fl., ală grădinarului Rud. Schneider pentru lucrurile decorative făcute cu privilegiulă înmormântării fericitului președinte, care contulă a fostă achitatulă prin directora internatului de fete a Asociațiunei, d-șora Elena Petrașcu.

— Suma de 50 fl., solvită prin d-șora E. Petrașcu, se asemneză la cassă spre plătire la mâna aceleia pe lângă documentulă în ordine. (Ex. Nr. 486/1893).

Nr. 268. Cu verificarea procesului verbalulă se concredulă d-niilă I. Papiulă, Z. Boiulă și N. Toganulă.

— Spre scire.

Dr. Ilarionulă Pușcariulă m. p.,
vice-președinte.

Dr. Amosulă Frânculă m. p.,
secretariulă.

S'a cetitulă și verificatulă. Sibiiulă, 12 Octobrelă, 1893.

J. Papiulă m. p.

Z. Boiulă m. p.

N. Toganulă m. p.

Nr. 528/1893.

Proces verbal

al comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luatulă în ședința dela 9 Novembre 1893.

Președinte: Dr. Ilarionulă Pușcariulă, vice-președinte.
Membrii presentilă: I. St. Șulușiiulă, I. V. Russulă, I. Papiulă, Z. Boiulă, secretariulă I., N. Toganulă bibliotecarulă, Dr. C. Diaconovitch.

Secretariulă: I. Populă-Reteganulă.

Nr. 290. Președintele deschidend ședința aduce la conoscița comitelului tristulă casulă ală mortii membrului suplentulă ală Comitetului Dr. Ioanulă Crișanulă, întemplată la 21 Octobrelă a. c., amintindulă

că fericitul în Domnul și ca membru al Comitetului, dar mai ales ca fostu secretariu II. al Asociațiunei și directoru al școlii civile de fete a Asociațiunei în timp mai îndelungat prin activitate și zelul laudabil și-a câștigat merite pentru Asociațiune, — și invită pe Comitetu a venera prin ridicare memoria repositului.

— Comitetul, consimțind cu cele descoperite de presidiu, prin rădicare onorază memoria repositului și în locu de cunună pe mormântul repositului destinază suma de 25 fl. la fondul G. Barițiu.

Nr. 291. Președintele prezintă protocoalele ședințelor adunării generale din Năsăud, dela 10/22 și 11/23 Octobre a. c., ear secretariul I. Z. Boiu le dă cetire. (Ex. Nr. 515).

— Procesele verbale ale adunării generale se iau spre sciință și se vor publica în foia Asociațiunei.

Nr. 292. Întru esecutarea concluseror adunării generale Comitetul decide:

— I. Cuvântul preșidial de deschidere se dă spre publicare în organul Asociațiunei.

II. Membrii noi întrași și priimiți de adunarea generală (Nr. prot. 6, 10 și 15) se încunoscintă despre primiirea lor, se provădu cu diplome și li se trimite foia „Transilvania“, ear tasele întrate la adunarea generală din Năsăud în sumă de 651 fl., se transpun la cassa Asociațiunei.

III. Membrii noi priimiți sunt:

1. Membri fundatori: dd. *George Vișa*, proprietariu în Zlatna, *Nicolau Samoilă Popă*, posesor în Șinca vechie, și „*Aurora*“, institut de economii și credit în Năsăud.

2. Membrii pe vieță: dd. *Samuil Crăciunu*, protopop gr. cat. în Dostat, „*Aurora*“ institut de credit în Abrud, *Emil Popă*, notariu în Șinca veche, Dr. *Demetriu Ciuta*, avocat în Bistrița și *Dionisiu Vaida-Voevodă*, proprietariu în Olpretu.

3. Membrii ordinari: desp. III. Făgăraș: *Comanicu George*, notariu în Venetia de jos, *Halmagiu George*, notariu în Comana de jos, desp. VI. Sebeș: *Carabanu Ioan*, econom în Vințul de jos, *Rahovean Vasilie*, învățatori în Călnic, *Stanca Ioan* paroch în Vurper, „*Sebeșana*“ institut de credit în Sebeș, *Floca Ioan*, paroch în Rehău, *Cordea Petru*, paroch în Spring, *Crețariu Carolina*, propriet. în Vingard, *Mărginean Nicolae*, paroch în Gârbova, *Beu Ioan*, econom în Apoldul de jos, *Juga Ioan*, econom în Apoldul de jos, *Crețariu Iuliu*, proprietariu în Vingard, *Eleches Dr. Ioan*, medic Sebeș S., *Pêtrula Nicolae*, paroch în Dostat, *Bitea Ioan*, paroch în Cutu, *Vulcu Macsimu Ioan*, proprietariu în Pianul de sus, desp. XII Alba-Iulia: *Anca Nicolau*, faur în Micesci-Kisfal, *Rusan Florianu*, paroch în Alba-Iulia, *Cirlea Iosifu* în Alba-Iulia, *Cirlea Petru S.* în Alba-Iulia, *Popă Antoniu* în Bucerdea, *Moldovanu Simionu* în Alba-Iulia, *Gerasim Dr. Emil*, adv. în Aiud, *Andrei Ludovic*,

rotariu în Gatoiu, desp. XIII. Simu Petru, cooperatoru gr. cat. în Bistra, Arieșan Iosif, adm. paroch. Certejea, Buzgariu Gregoriu, gornic în Dancas-Măgura, desp. XIV. Șimleulŭ-Silvaniei: Maniu Cassinŭ, cand. de adv. în Șimleulŭ Silv., Flonta Grațianŭ, preot. în Șimleulŭ Silv., Trufaș Ioanŭ în Georvente, Lobonț Emiliŭ, preotŭ, gr. cat. în Boianŭ, Vicaș Augustinŭ, preotŭ gr. cat. în Hidig, Sima Laurențiu, preotŭ gr. cat. în Marin, Sima Alecsandru, preotŭ gr. cat. în Perecei, Cosma Francisc, proprietariu în Piru, Fărcaș Dr. Iosif, medic, în Șomeuta mare, Cucu Stefan, preotŭ gr. cat. în Piru, desp. XXIX. Mediaș: Popŭ George, proprietariu în Călvaser, Hulea Nicolau, notariu Hașag, Ivan Dr. Ioanŭ, avocat în Mediaș, Bene Mihailŭ, geometru în Mediaș, Busoiŭ Basiliŭ, parochŭ gr. cat. în Buia, Deac Demetriu, parochŭ gr. cat. în Călvaser; desp. XXI: Mureșanŭ Ioachim, avocat Năseud, Mihailaș Iosif, Năseud, Avram Lazar, preot în Maier, Macaveiu Ioanŭ, preot în Feldru, Alecsi Dr. A. profesorŭ în Năseud, Chita Pavelŭ, preotŭ în Romuli, Precup Antonŭ, preotŭ în Rebrîșora, Sabo Vasiliu, notarŭ în St. Iosif, Groza Vasiliŭ, parochŭ în Maieru, Slăvócă Ieronimŭ, parochŭ în Ilva mare, Bulbucŭ Zacharie, preotŭ în Măgura, Popŭ Dr. Ioanŭ, vicariu în Năseud; desp. XXXI Turda: „Arieșana,” institutu de creditŭ, în Turda; desp. XXIV. M-Oșorheiŭ: Rațiu Ioanŭ, preotŭ în Șomșud, Aldea Augustinŭ, preotŭ în Bosed; desp. XXVI. Reghinŭ: Barb Eugenia, nasc. Moldovanŭ din Reghin, Duma Vasiliŭ, preotŭ gr. or. în Jabenita, Popescu Dr. Ioanŭ adv. în Reghin, Chețanŭ Dr. Augustinŭ în Reghinŭ, Boca Gligore, preotŭ gr. cat. în Ruși, Nistorŭ Grigore Br. preotŭ gr. cat. în Solovestru, Brătianŭ Mihailŭ, preotŭ gr. or. în Potocŭ, desp. XXVII. Cohalmŭ: Predoviciu Pompiliu parochŭ în Mercheașa, Buzea Ioanŭ, în Cohalm, Gheaja Teofil, parochŭ în Paloș; desp. Bradu: Fugată Nicolae, notariu în Luncoiulŭ de josŭ, Cotorŭ Romulŭ, comerciant în Baia de Criș, Popŭ Nicolae, capelan în Ormindea (Băița), Radu Dr. Ioanŭ, prof. în Bradŭ, Simedrea Gavrilŭ, capelanŭ în Zdrapți, Trifu Petru, proprietar, comerc. în Criscior, Dreganŭ George, parochŭ în Băița, Bedea Nicolae, vice-not. Mihaileni, Tisu Petre, avocatŭ în Panciova. Popŭ Emilŭ, notar în Șinca-veche, Murariu Iacobŭ, notarŭ în Vadŭ, „Unirea“, institutu de creditŭ în Vadu, Urs George, notar în Ohaba, Biserica gr. cat. în Șinca-veche, Hertiogea Iosifŭ, parochŭ gr. or. în Herșeni, Rațiu Nicolau, proprietariu în Șinca-veche, Stoica Iosif, proprietar în Șinca-veche, Vasiliu Terente, proprietar în Strâmbea, George Vintilă, economŭ în Năseudŭ. George Bancu, notarŭ în Feldru, Dr. Alexiu Larionessi, adv. în Năseud, Gavrilŭ Vêrtic, jude r. cerc. i. p. în Bistrița, Vasilie Ranta Buticescu jude r. cerc. în Bistrița, George Livie, cand. de adv. în Bistrița, Ioanŭ Dologa, preotŭ Borgo Tiha, Amos Popescu, not. în Borgo-Prundŭ, Eliseu Danŭ, teologŭ abs. în Borgo-Susenŭ, Iacob Maiorean, preotŭ în Nepos, Ioanŭ Lupoiă, profesorŭ în Năseudŭ, Anchediu Candale, preotŭ în Borgo-Bistrița, Ioanŭ Șerbanŭ, not. în Năseudŭ, Iacob Popŭ, învêț. dir. Năseud, Severŭ Orbanŭ, preotŭ în Coșna, Iuliŭ Popŭ, învêț. în Năseudŭ.

III. Conclusulă dela Nr. prot. 16, prin care raportulă comitetului centrală se aprobă, și comitetului să dă absolutoriulă pentru activitatea desvoltată în anulă 1892, se ia spre sciință, și atâtă raportulă generală cât și raportulă comisiunei emise din adunarea generală a refera asupra raportului generală se dă spre publicare în organulu Asociațiunei.

IV. Conclusulă de sub Nrulă 17, prin care comitetulă se autorisază, a priimă și declara de membrii ai Asociațiunei pre cei noi insinuați și a-i provede cu ună documentulă de legitimare, avend însă a li se elibera diplomele numai după votulă aprobatorulă ală Adunărei generale, se ia spre scire și conformare și se notifică și direcțiuniloră despărțeminteloră.

V. Conclusulă de sub Nr. 18, prin care abdicarea dela postulă de secretarū II. și dela loculă de membru suplentū în comitetulă a dlui Amosū Frāncu se primesce, se ia spre scire, și despre acēsta se încunosciințeză fostulă secretarū II.

VI. Conclusulă de sub Nrulă 19, prin care cassarulă Asociațiunei se dă absolutoriulă pentru rațiōiniulă anulă 1892, bugetulă pentru anulă 1894 se încuviințeză, și atâtă rațiōiniulă cât și bugetulă scōlei civile de fete se ia la cunoscință, sēvesce spre scire, și bugetulă se comunică cassariului Asociațiunei.

VII. Conclusulă Nrulă 20:

a) prin care de președinte ală Asociațiunei pentru restulă periodulu 1894—95 s'a alesū P. T. D. vicariulă metropolitană și canonicū I. M. Moldovanū din Blajū;

b) secretariulă II. și membru suplentū ală comitetului I. Popū-Regeganulă;

c) cassariulă dlū Leontinū Simonescu, se ia spre scire, cei aleși se încunosciințeză la §. 11 ală Statuteloră, ear încât pentru președinte, în sensulă §-lui 11 ală Statutului, s'a trimisū arētare pentru întărire locuriloră mai înalte, ear pentru remunerațiunile celoră doi numiți la urmă se face asignare la cassa Asociațiunei.

VIII. În conformitate cu conclusulă Nrulă 21 disertațiunile dlui B. Bașota: „Resultatulă învingeriloră Romaniloră asupra Daciloră“ și a dlui Ș. Stoica despre „Apa de beutū“ se transpunū redacțiunei „Transilvaniei“ spre publicare.

IX. Conclusulă de sub Nr. 22, prin care învitarea despărțemintului Sebeș. de a se ține procsima adunare generală în orașulă Sebeș, s'a primitū din partea adunărei generale cu viuă plăcere, se aduce la cunoscință direcțiunei respectivului despărțemintū.

Nr. 293. Direcțiunea desp. XXV ală Asociațiunei dto M. Ludoș, 10 Octobree st. n. 1893, trimite 35 fl. v. a., ca tacse dela membrii Asociațiunei din acelū despărțemintū, și raporteză, că pentru încassarea tacseloră restante se vor lua măsurile cele mai energice în luna viitoare, când se va ține adunarea generală; — că dela 15 Augustū încōce nu s'a mai pututū convoca adunarea generală, de ore-ce în unele comune aparținētoare despărț. XXV s'au fostū ivitū casuri de coleră; — că din partea despărț. XXV

participă în mod oficial la adunarea generală din Năsăud dd. Nicolau Solomonu și Ioanu Boieru. (Nr. ex. 488/1893).

— Spre știință, având a fi înștiințat comitetul despărț. despre primirea banilor.

Nr. 294. Se prezintă protocolul conferinței corpului didactic al școlii civile de fete a Asociației din 14 Octombrie a. c. ținută sub prezidiul delegatului Asociației, Dr. Ilarionu Pușcariu, împreună cu un raport din partea acestuia privitoriu la împărțirea orelor pe baza planului de învățământ. (Nr. Ex. 496/1893).

— Spre știință.

Nr. 295. Direcțiunea școlii de fete a Asociației dto Sibiu 16 Octombrie 1893. Nr. 15 raportează, cum că Dr. Vasile Saftu, denumit învățătoriu la școla civilă a Asociației pentru propunerea limbii germane, propune deja din 18 Septembrie a. c. 8 ore pe săptămână limba germană în cursul ordinariu, iar în cursul complementar va propune 5 ore pe săptămână, și anume: 2 ore limba germană, 1 oră matematica și 2 ore științele naturale, deci în total 13 ore pe săptămână. (Ex. Nr. 497/1893).

— Spre știință, cu provocare la concluderea comitetului din 11 Octombrie 1893 Nr. 277, în care i s'a votat remunerațiune anuală de 400 fl.

Nr. 296. Cassarul despărțământului Blaj dto 17 Octombrie a. c. raportează, că:

a) membrii ordinari în acel despărțământ sunt 41, din cari 14 înși au răspuns taca anuală de câte 5 fl. pro a. c.

b) trimite suma de 70 fl. v. a. împreună cu registrul membrilor, cari și-au solvit taca;

c) restul tacei dela membrii ordinari fl. va scote până în finea anului curent, când fără amânare fl. va înainta;

d) rogă a se trimite la adresa dlui Ioanu Germanu, director al despărțământului Blaj, tipărituri de registre. (Ex. Nr. 499/1893).

— Spre știință, fiind a se încunoscinti comitetul despărț. despre primirea banilor și a se trimite registrele.

Nr. 297. Direcțiunea despărț. III. dto Făgăraș 17 Octombrie a. c. raportează, că:

a) despărțământul III al Făgărașului și-a ținut adunarea generală în Șinca-veche la 15 Octombrie st. n. a. c., cu un rezultat îmbucurător; între membrii noi s'a înscris un membru fondator dl Nicolau Samoilă Popu, mare proprietar în Șinca-veche, cu 210 fl. v. a., altul ca membru pe viață și anume dl Emilu Popu, notar cercual în Șinca-veche, cu 100 fl. v. a., și 5 membrii ordinari noi cu câte 5 fl. și câte 1 fl. taca pentru diplomă; 2 membrii noi cu câte 5 fl. și un membru vechiu își solvesc taca de 5 fl., trimite banii încasați în sumă totală de 355 fl. v. a.;

b) arată, că protocolul adunării cu lista membrilor fl. va așterne mai târziu, precum și listele de colecte pentru fondul „G. Baritau” din cari până în prezent a primit numai 5, cu un rezultat de 65 fl. 20 cr. (Ex. Nr. 500/1893).

— Se ia cu plăcere la cunoștință. Suma de 355 fl. s'a priimită; membrii înscriși au fost prezenți și priimiți în adunarea generală ținută în Năsăud la 22 și 23 Octombrie a. c.

Nr. 298. Direcțiunea școlii civile de fete a Asociațiunei, la însărcinarea On. Comitetului dto 5 Novembre a. c. Nrii 381, 390, 397, 404 recomandă spre considerare cererile elevelor:

Cornelia Manu, Sofia și Victoria Vasile, Ioana Străulea și Lucreția Bunea, pentru a fi dispensate de didactru pe a. scol. 1893/4. (Ex. Nr. 501/1893).

— Pe baza propunerii direcțiunei toate 5 elevele se dispensează de didactru pro a. c. scol., și despre acesta se înștiințează direcțiunea.

Nr. 299. Dl. Dr. Nicolaș Maieru, direct. provisoriu alu despărțământului V. alu Asociațiunei dto Seliște 6 Octombrie 1893 raportază:

a) că în 2 rânduri a convocat pe membrii despărțământului la adunare prin circulare adresate către toate oficiile parohiale din despărțământ, și încă odată (a 3 oră) pe cale jurnalistică, și nici odată nu s'au întrunit în număr suficient, spre a pute lua concluse valide. Deci rogă pe On. Comitetu, se dispună ce ar fi de făcut?

b) că s'au înmănat diplome de membrii dloru Vasiliu Papiu, notariu în Săcél și Dr. Ilie Beu, medic în Orlat;

c) că din apelulu pentru contribuiri la fondulu „G. Barițiu” a distribuit esemplare la mai multe persoane de pe teritoriulu acelu despărțământu, dar că acelea n'au raportat nimic despre rezultat. (Ex. Nr. 502/1893).

— Comitetulu ia cu regretu spre știință raportulu directorulu, de unde se vede puținulu interesu din acestu despărțământu pentru cauzele Asociațiunei.

Directorulu despărțământului se însărcinează a mai convoca odată adunarea despărțământului, și decă convocarea ar rămâne iară fără succesu, se facă dl. directoru propunere, cum s'ar pute curma inerția de până acum, și ce pași recomandă d-nia sa de a pute deștepta interesu pentru uniculu teren nationalu culturalu ce lu avem.

Despre rezultat așteptăm în timpu de 30 zile raportu.

Nr. 306. Dl. Dr. Vasile Fodoru, secretariu alu despărțământului Abrudu. dto 23 Octombrie 1893, în absența presedintelui acelu despărțământu așterne raportulu generalu pentru anulu trecut, de unde se vede, că în adunarea generală a despărțământului ținută în 16 Octombrie 1892, s'a alesu de actuariu dnl. Dr. Vasile Fodoru, avocat în Abrudu, ear de cassariu dl. Ioan Băbuț, cooperariu în Bucium-Sasa. (Ex. Nr. 504/1893).

— Spre știință.

Nr. 301. Direcțiunea școlii de fete a Asociațiunei, dto Sibiu 28 Octombrie 1893 face cunoscute dispozițiunile, ce le-a fostu luat față cu înmormântarea repositnului Dr. Ioan Crișanu, fostu

directorul alu' acelei scóle, întemplată la 21 Octobre st. n. a. c. (Nr. Ex. 506/1893).

— Spre sciință.

Nr. 302. Inspectoratul reg. de scóle din comitatul Sibiului, dto Sibiu 28 Octobre 1893 cere decretul despre urcarea salareloru' invetatoriloru' dela scóla civilă de fete a Asociațiunei. (Nr. Ex. 509/1893).

— Decretul cerute se dau.

Nr. 303. Michailu' Rusu din Mintiul român comitatul Bistrița-Nășed, dto Bistrița 17 Octobre 1893 se rógă de unu' ajutoriu' pentru de a putea inveta păpucăria. La suplica alăturată 5 acluse. (Nr. Ex. 510/1893)

— Nefindu' ajutore disponibile, suplicantele se îndruméză a concura când se va deschide concursu' pentru astfelu' de ajutore.

Nr. 304. Secretaru' I. alu' Asociațiunii dlú Z. Boiu și cassariulu' Asociațiunei dlú L. Simonescu își presintă particulariele speselorú avute cu ocaziunea adunării generale din Nășed la 22 și 23 Octobre 1893, și adecă celú de întâiu' în sumă de 26 fl. 30 cr. v. a., ear celú de alú doilea în sumă de 27 fl. 40 cr.; (Nr. Ex. 516, 517); totú odată notifică vice-președintele Dnulú Dr. Ilarionu' Pușcariu', ca fostu' președinte alú adunării generale din Nășed, că din partea sa renunță la spesele de drum, ce i-arú compete pentru acea călătoriă.

— Se asemneză la cassă ca spese de călătoriă pentru secretariulu' I. suma de 26 fl. 30 cr., ear pentru cassariulu' Asociațiunei suma de 27 fl. 40 cr. Renunțarea din partea vice-președintelui la rebonificarea speselorú de călătoriă, se ia cu mulțumită la cunoscință.

Nr. 305. Prin notă presidială se arată, că dela ședința ultimă a comitetulu' până astădi' au intratú la fondulú George Barițiu' sumele următoare:

1. Direcțiunea despărț. XII Abrudú 22 Octobre 1893 Nr. listei 249 (Nr. ex. 505) 60 fl. 30 cr.

2. Parteniú Cosma, dto Sibiu 22 Octobre 1893 Nr. list. 515 (Nr. ex. 507) 21 fl.

3. Basiliú Bașota, dto Năședú 1 Novembre a. c. a 7-a rată (Nr. ex. 513) 10 fl.

4. Direcț. desp. XXI Năședú 2 Novembre 1893 Nr. listei 351 (Nr. ex. 514) 69 fl.

5. Z. Boiu' dto Sibiu 9 Novembre 1893 Nr. listei 696 (Nr. ex. 519) 10 fl. — Suma totală din aceste 5 liste de 170. fl. 30 cr., s'a transpusú la cassă, ear listele s'au trimisú în copiu' la redacțiã „Transilvania“.

— Spre sciință, cu aceea, că de óre-ce unele din contribuiriile la fondulú G. Barițiu' au rēmasú nepublicate; cassariulu' Asociațiunei se facă o consemnare a contribuiriilor nepublicate încă și se le dea și pre acelea la publicare, însărcinându-se totodată redacțiunea foiei „Transilvania“ a face evidentă la fie-care publicare de contribuiri' suma finală a tuturorú contribuiriilor.

Nr. 306. Pentru verificarea acestui proces verbal s'au ales
dd. I. Papiu, I. V. Russu și I. St. Șuluțiu.

Sibiu, d. u. s.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p., Ioan Popu-Reteganul m. p.,
vice-președinte. secretariu II.

S'a verificat. Sibiu în 16 Novembre 1893.

I. St. Șuluțiu m. p. Ioan Papiu m. p. I. V. Russu m. p.

Proces verbal

al comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luat în ședința estra-ordinară dela 21 Decembre 1893.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, vice-președinte.

Membrii prezenți: Iosif St. Șuluțiu, Ioan Hannia, Ioan V. Russu, Ioan Papiu, Parteni Cosma, Leontin Simonescu, cassariu, Nicanor Frateșiu, controlor, Zacharia Boiu, secretariu I, Ioan Popu-Reteganul, secretariu II.

Nr. 324. Dl. vice-președinte Dr. Ilarion Pușcariu comunică comitetului, că comisiunea pentru procurarea portretelor președinților reșoși ai Asociațiunii propune în privința așezării solemnele a acelor în sala cea mare a școlii de fete a Asociațiunii programul următoriu:

1. Așezarea se va face Duminecă în 26 Decembre a. c. la 11. ore a. m. în sala cea mare a școlii civile de fete.

2. Festivitatea va cuprinde:

a) O cântare din partea corului elevelor sub conducerea profesorului Dima;

b) un discurs din partea presidiului;

c) răspuns din partea directorului școlii;

d) o declamație din partea unei eleve a institutului;

e) o cântare în cor din partea elevelor;

3. La festivitate participă:

a) membrii comitetului Asociațiunii;

b) elevele școlii civile și ale celei elementare a reuniunii femeilor împreună cu corpul didactic;

c) reuniunea femeilor române din Sibiu și patronul școlii susținute de această reuniune;

d) pe lângă bilete de intrare vor mai participa și alții, cu preferință inteligenți români. (Ex. Nr. 587/1893).

— Spre știință.

Nr. 325. Referentele comisiunii literare, dl. Z. Boiu, raportază despre diplomele sosite dela II. Sa Dl. episcop al Lugosului:

Di. Ioan cav. de Pușcariu de pres. 3 și 13 Decembre a. c. remite la Nr. 522 diplomele comunicate cu propunerea, ca transumptul pe pergament estra-lăt la mandatul reginei Maria în anul 1386 de pe literele donaționale ale regelui Ludovic I din anul 1376, prin care dăruiesce fiilor lui Voyk Olachul posesiu-

nea Balasnică în districtul Mihalci pentru merite în expediția contra Bulgarilor, de pe care actul propunătorului a pregătit și trimis Asociației o copie, fiind de valoare istorică, să se publice în foia Asociației și eventual să se facă și facsimile de pe el. (Ex. Nr. 565. 570/1893).

— Comunicatele se remit cu mulțumire pentru binevoirea ostentă, cu care i-a succes a le câștiga ca materiale importante pentru istoria Ilustr. Sale Domnului episcop Dr. Victor Mihalyi, cu rugarea de a continua în dispunerea colectării de diplome și alte documente istorice de valoare acestora și a lăsa pe un timp spre foto-litografiere unele din acelea.

Nr. 326. Direcțiunea despărțământului XXIV. al Asociației transilvane, dto Mureș-Oșorhei 28 Novembre a. c. la însărcinarea comitetului din 5 Septembre a. c. Nr. 364 raportază, că din restul casei aceluia despărțământ pro a. c. în sumă de 68 fl. 64 cr. reține:

a) pentru 2 premii à 10 fl. la 2 învățători, cari vor face cele mai bune progrese în pomăritu ori stupăritu, 20 fl.

b) pentru procurarea unui sigiliu și alte spese mărunte 7 fl. 81 cr.

c) pentru procurarea de cărți scolare pentru elevii miseri din aceluia despărțământ 20 fl., ear restul de 20 fl. 83 cr. îl transpune cu asemnățiune postală comitetului Asociației. (Ex. Nr. 555/1893).

— Suma de 20 fl. 83 cr. s'a primit și transpus la cassa Asociației, ear Direcțiunea se invită a da informațiune asupra sumei de 26 fl. 14 cr., a cărei întrebunțare nu este evidentă din raportu.

Nr. 327. Cassariul Asociației prezintă contul măsariului Carol Bécsey dto 20 Novembre a. c. despre 138 fl. 80 cr. pentru 2 dulapuri făcute pe sēma bibliotecii Asociației conformu concludului din 25 Augustu a. c. Nr. 350. (Ex. Nr. 537/1893).

— Contul se transpune la cassă spre solvire.

Nr. 328. Cassariul Asociației dto 7 Decembre a. c. notifică, ca învățacelul Valeriu Nagy, care era ajutorul de societatea „Transilvania“, s'a eliberat de sodalū, deci propune ca stipendiul aceluia să se sisteze. (Ex. Nr. 563/1893).

— Stipendiul ținut de Valeriu Nagy se declară de vacant și se sisteză la cassă dimpreună cu stipendiile ținute de învățaceii: Traian Todoranu, tauru în Șimleu, devenit calfă la 1 Octobru 1892,

Ilie Cordoșu, cojocariu în Cluj, devenit calfă la 28 Septembu 1891,

Vasiliu Suci Valeriu, lăcătaru în Brașov, devenit calfă la 23 Novembu 1893,

Inocențiu Crișanu, croitoriul în Orăștia, devenit calfă la 1 Martiu 1893,

Vasiliu Lazaru, cojocarul în Dej, devenit calfă în anul curent, și se face arătare la societatea „Transilvania“ despre locurile devenite vacante.

Nr. 329. Prin nota presidială dto 11 Decembre a. c., se arată, că din presidiu s'a denumit în mod provisoriu de cancelist în cancelaria Asociațiunei dlă Gavriilă Hango, presbiteru și economă seminarială în Sibiu începându cu ziua 15 Decembre a. c. și se recere comitetulă a-î asema remunerațiunea.

— Spre scire, cu aceea, ca să se asemneze la cassă remunerațiunea à 25 fl. lunari a dlui cancelistă ală Asociațiunei Gavriilă Hango din 15 Decembre a. c., care o va priimi în rate lunare decursive.

Nr. 330. Dlă Dr. Ioană Popă, vicariu și directoră despărțământului XXI ală Asociațiunei, dto Năsăudă 6 Decembre a. c., trimite suma de 200 fl., rezultată din venitulă curată ală festivităților arangiate cu ocaziunea adunării generale a Asociațiunei din Octobree a. c. în Năsăudă. (Ex. Nr. 568/1893).

— Suma de 200 fl. s'a transpusă la cassă Asociațiunei, ear dlui Dr. Ioană Popă se cuităză cu mulțumită suma trămisă.

Nr. 331. Direcțiunea despărțământului X ală Asociațiunei dto Brad 30 Novembre a. c. înaintăză protocolulă luată în ședința din 5/17 Novembre a. c. a acelu despărțământă, de unde se vede, că cu ocaziunea adunării generale a despărțământului, ținute la 10 Septembrie a. c., s'a arangiată o petrecere, care a adusă ună venită curată de 69 fl. 10 cr., și alătură și suma acăsta spre a decide comitetulă asupra ei. (Ex. Nr. 573/1893).

— Fiind adunată suma acăsta pentru Asociațiune, și trebuințele despărțământului fiindă acoperite în sensulă regulamentului din suma de 30 fl., ce a incursă dela membrii ajutători cu ocaziunea adunării generale din 10 Septembrie, — suma de 69 fl. 10 cr. trece în fondulă Asociațiunei; despre ce se încunosciunțăză onor. Direcțiune a despărțământului, ear suma de 69 fl. 10 cr. se transpune la cassă Asociațiunei.

Nr. 332. Prin notă presidială se arată, că dela ultima ședința a comitetului până adă au incursă la fondulă „G. Barițiu“ sumele următoare:

1. Dela dlă Rubină Patița, avocată în Alba-Iulia, cu lista Nr. 242 20 fl. 50 cr.

2. Dela dnulă Vasiliă Damiană, protopresbiteră în Bradă, listele Nr. 199 cu 16 fl., concređută dlui Costină, și Nr. 200 cu 13 fl. 50 cr., concređută dlui George Păreă.

Dela dlă Ioană Hațegană, protopopă în Dêrja, lista Nr. 328 concređută dlui Vasiliă Poruțiă, protopopă gr. cat. în Almașulă mare, cu 19 fl. 35 cr.

Bani s'au transpusă la cassă Asociațiunei; dloră colectanți s'au cuitată sumele trimise, ear listele contribuenților s'au trimisă la redacțiunea fôiei „Transilvania“ spre publicare. (Ex. Nr. 582/1893.)

— Spre sciință.

Nr. 333. Nicolău Solomonă, învățacelă de cismărie în Sibiu, se rógă pentru ună ajutoriă. (Ex. Nr. 581/1801).

— Suplicantele se îndreptă la eventualul concurs pentru astfel de ajutoare.

Nr. 334. Direcțiunea scôlei de fete a Asociațiunei înaintéază cererea dlui Nicolau Olteanu, oficialu de postă în Budapesta, care se rógă a fi scuitu de tacsă de întreținere a fiicei sale Clotilda în internatul scôlei civile de fete a Asociațiunei pro Septembrie și jumétatea primă a lui Octobree a. c., de ôre-ce numai în 16 Octobree a intrat în internat.

— Se încuviințéază cererea petentelui, ear didactrul ilu va solvi întregu în sumă de 20 fl.

Nr. 335. Oficiulu de cassă alu Asociațiunei alătură nota tipografiei archidieceșane despre 140 fl. 50 cr., pentru mai multe tipărituri în decursulu anulu curentu. (Ex. Nr. 584/1893).

— Suma de 140 fl. 50 cr. se asemnéază la cassă spre solvire.

Nr. 336. Oficiulu de cassă alu Asociațiunei alătură nota tipografiei archidieceșane despre 228 fl. 41 cr. pentru tipărirea foiei „Transilvania“ pro Octobree, Novembre și Decembre a. c. apoi învélitorea, broșurarea și espedarea. (Ex. Nr. 585/1893).

— Suma de 228 fl. 41 cr. se asemnéază la cassă spre solvire.

Nr. 337. Oficiulu de cassă alu Asociațiunei alătură nota mészariulu Carolu Bécsy despre 108 fl. 22 cr. pentru acoperirea canalelor și alte reparaturi. (Ex. Nr. 586/1893).

— Suma de 108 fl. 22 cr. se asemnéază la cassă spre solvire.

Nr. 338. Secretarul II. alu Asociațiunei, Ioan Popu-Reteganulu dto 12 Decembre a. c. se rógă, a i se urca remunerațiunea, la din contră a-i primii abdicerea cu 31 Decembre a. c. și a i se încuviința unu împrumutu dreptu spese de călătorie à 70 fl. (Ex. Nr. 569/1893).

— Suplicantele se depărtéază din ședință.

Nefindu comitetulu competentu a urca remunerațiunea secretariulu II. îmbunătățirea cerută nu se pôte încuviința, abdicerea se primesce, și suplicantelui se votéază unu ajutoriu estra-ordinariu de 70 fl. pentru acoperirea trebuințelor sale presente.

Nr. 339. Pentru verificarea procesulu verbalu:

— Să alegu dñii: Ioan Hannia, Iosif St. Șiuluțiu și Leontinu Simonescu.

D. u. s.

Dr. Ilarionu Pușcariu m. p.,

vice-președinte.

Zacharia Boiu m. p.,

secretaru.

S'a cetit și verificat. Sibiu la 16/28 Decembre 1893.

I. Hannia m. p.

I. St. Șiuluțiu m. p.

L. Simonescu m. p.

Rectificare. În Nr. 1. p. 7, șirulu 4 a se ceti „Și în ea Mînervei Dive vrednicu templu aș sfințitu“.